

Viite: Lausuntopyyntö Lapuan rakennusvalvonta / Lupapiste 28.6.2021

Asia: LAPUA, Rakennuksen purkaminen osoitteessa Kaunistontie 10

Lapuan kaupungin rakennusvalvonta on pyytänyt Seinäjoen museoiden lausuntoa rakennuksen purkamisesta osoitteessa Kaunistontie 10, Lapua. Purkulupaa haetaan kaavan toteuttamisen mahdollistamiseksi.

Kohde on Ritämäen vanha koulu, joka on otettu käyttöön vuonna 1954 ja valmistunut vuonna 1955. Koulurakennus on tiilirunkoinen, rapattu ja keltaiseksi maalattu. Rakennus on harjakattoinen ja rungoltaan kolmijakoinen. Talon kaksikerroksiset osat liittyvät toisiinsa limittäin ja koillispuolella on yksikerroksinen osa, jonka katon lape muodostaa talon kaakkoispuolelle pylväiden kannattaman avokuistin. Sisätiloiltaan rakennus on sivukäytävällinen eli luokat sijaitsevat vain käytävän yhdellä puolella. Luokkien lisäksi rakennuksessa on ollut liikunta-juhlasali, keittola ja talonmiehen sekä koulun johtajan asunnot. Koulussa ja pihan urheilukentällä on ollut paljon kerho- ja urheilutoimintaa. Rakennusta on kunnostettu ja tiloja muutettu laajimmin 1990-luvulla. Purkamisluvassa todetaan koulun olevan nyt tyhjillään ja käyttöikänsä päässä.

Alueella on voimassa vuonna 2020 hyväksytty Peikkopuron asemakaava, jonka kaavaselostuksen mukaan (s.9) Ritämäen vanha koulu sijaitsee kaava-alueella. Samalla sivulla todetaan, että suunnittelualueella ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti arvokasta rakennuskantaa. Tästä voi päätellä, ettei kaavan valmistelussa ole huomioitu alueen arvokasta rakennettua kulttuuriperintöä. Museota ei myöskään mainita kaavahankkeen osallisten joukossa. Peikkopuron kaavassa Ritämäen vanhan koulun alue on osoitettu rivitalojen ja muiden kytkettyjen asuinrakennusten korttelialueeksi (AR).

Museon näkemyksen mukaan purkulupaa ei voi myöntää, sillä kohteen suojelutarvetta ei kaavahankkeen yhteydessä ole arvioitu, eivätkä Maankäyttö- ja rakennuslain 118 ja 139 pykälät siten toteudu. MRL 118 pykälän mukaan ”Rakentamisessa, rakennuksen korjaus- ja muutostyössä ja muita toimenpiteitä suoritettaessa samoin kuin rakennuksen tai sen osan purkamisessa on huolehdittava siitä, ettei historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokkaita rakennuksia tai kaupunkikuvaa turmella”. MRL 139 pykälän mukaan ”Purkamisluvan myöntämisen edellytyksenä on, ettei purkaminen merkitse rakennettuun ympäristöön sisältyvien perinne-, kauneus- tai muiden arvojen hävittämistä eikä haittaa kaavoituksen toteuttamista”.

Ritamäen koulu on arvotettu Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaaksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi 5.3.2021 julkistetussa Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventoinnissa. Aiemmin kohde on todettu arvokkaaksi muun muassa vuoden 2016-2017 Maakunnallisessa inventoinnissa, vuoden 2009-2010 Lapuan osayleiskaavan kulttuuriympäristöselvityksessä sekä 1999 tehdystä Härmänmaan miljööprojektin inventoinnissa.

Rakennus ilmentää Lapuan kirkonkylän kasvua ja 1950-luvun rakentamisvaikutteita. Koulu on tyypillinen ajalleen sekä ulkoasultaan hyvin alkuperäisenä säilynyt. Kouluun ja sitä ympäröivään asutukseen liittyy mm. asutus- ja sivistyshistoriallisia, arkkitehtonisia ja rakennusteknisiä arvoja. Rakennuksen ominaispiirteiden, arvojen ja merkityksen selvittämiseksi, siitä tulee laatia rakennushistoriallinen selvitys tai dokumentointi, jonka perusteella voidaan tehdä päätöksiä kohteen tulevaisuudesta.

SEINÄJOEN MUSEOT, ALUEELLINEN TOIMINTA

Sanna Kattelus
intendentti

Anni Lehtimäki
rakennustutkija

Tiedoksi

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Museovirasto

